gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z22-033242
Onderwerp:	Programmabegroting 2024-2027
Datum:	12 september 2023
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	A.C.A.G. Smits
Gevraagd besluit:	1. De programmabegroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027 vast te stellen; 2. In te stemmen met het investeringsschema 2024-2027 en de hierin opgenomen kredieten voor 2024 beschikbaar te stellen; 3. In te stemmen met de onttrekking van €80.000 uit de reserve toerisme voor de jaren 2024 t/m 2027 t.b.v. de uitvoering van het nieuwe beleidskader recreatie en toerisme. 4. In te stemmen met de onttrekking van €24.424 uit de reserve accommodatiebeleid t.b.v. de verlenging pilot buitenbaden. 5. In te stemmen met de onttrekking van €2.153.644 uit de reserve afdekking tekorten.
Bijlage(n):	1. Raadsbesluit programmabegroting 2024-2027 2. Programmabegroting 2024-2027 3. Procesbeschrijving behandeling programmabegroting

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Programmabegroting 2024-2027

2. Inleiding

Dit is de tweede begroting in de nieuwe raadsperiode 2022-2026. We hebben de richting die de gemeenteraad met het vaststellen van de Kadernota 2024 heeft bepaald uitgewerkt in concrete doelen en acties. Met deze begroting bepaalt de raad het inhoudelijk en financieel kader voor de ontwikkeling van onze gemeente.
Dat doen we in een tijd van grote maatschappelijke opgaven. Denk aan bestaanszekerheid, zorg, bouwen en wonen, stikstofproblematiek, duurzaamheid en de energietransitie. Ze staan niet los van elkaar. Dat gecombineerd met sombere financiële vooruitzichten veroorzaakt dit onrust en onzekerheid, met grote gevolgen voor onze inwoners. De druk op de overheidsfinanciën groeit, ook in onze gemeente.

Roerdalen in Balans
Wij willen er als gemeente, samen met onze inwoners en ondernemers, alles aan doen om ervoor te zorgen dat het in Roerdalen goed wonen, werken en leven is én blijft. Dat doen we door koersvast te blijven, maar ook door kritisch te kijken naar onze uitgaven en inkomsten. Hiervoor werken we in afstemming met een raadswerkgroep aan een nieuw plan Roerdalen in Balans. De resultaten hiervan gebruiken we voor de Kadernota 2025. Het doel is te komen tot een meerjarig sluitende begroting, zonder inzet van reserves. Roerdalen in Balans gaat dus over de keuze die op langere termijn effect hebben.

Keuze voor de korte termijn
Het jaar 2024 is te kort dag om al tot een sluitende begroting te komen. Dat zou zeer ingrijpende keuzes vragen, zonder dat we hierover in samenspraak met de raad een zorgvuldige afweging kunnen maken. Waar mogelijk hebben we wel keuzes gemaakt om uitgaven te verminderen. Ook zullen we gaan voorstellen belastinginkomsten te verhogen. Daarmee beperken we het tekort voor 2024 zoveel als we nu verantwoord vinden.
De korte termijn keuzes gaan over het beperken van uitgaven, verhogen van inkomsten en risicovoller begroten. Ter illustratie delen we hier een aantal van de door ons voorgestelde keuzes:

- Actualisatie kapitaallasten (voordelig effect)
- Inzet van bestemmingsreserves (bv Recreatie en Toerisme)
- Lagere kosten door risicovoller te begroten (bv woningontruiming)
- Hogere inkomsten bijstandsuitkeringen door actualisatie in- en uitstroom
- Schrappen of uitstel nieuw beleid (bv pilot behandelteams en bibliobus)
- Vervallen structurele extra functie Specialist RO
- Verhogen toeristenbelasting en OZB

Deze keuzes hebben volgend jaar een positief effect van ruim € 1.1 miljoen. Ook meerjarig is het effect positief. Een gedetailleerd overzicht van alle maatregelen staat op pagina 129 van de begroting.

Inzet reserve 'afdekken tekorten'
Het effect van de korte termijn keuzes is onvoldoende om de begroting sluitend te krijgen. Daarom willen we gebruik maken van de reserve 'afdekken tekorten'. Deze reserve is beschikbaar tot en met 2024.
Tot nu toe hebben we geen gebruik gemaakt van deze reserve. Mogelijk dat dit in 2023 voor het eerst nodig zal zijn. Op basis van de inzichten in de halfjaarrapportage 2023 schatten we in dat de reserve voldoende is om de verwachte tekorten in 2023 en 2024 op te vangen.

Onzekerheid na 2025
Roerdalen kampt net als de andere gemeente in Nederland met grote onzekerheid over de Rijksbijdragen vanaf 2026. De val van het kabinet en de aanstaande verkiezingen maken dat deze onzekerheid voorlopig zal voortduren. We volgen de lijn van de VNG om vanaf 2026 geen sluitende begroting te presenteren. Daarmee geven ook wij het signaal af naar het Rijk dat het onvoldoende bijdraagt om onze taken uit te kunnen voeren.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. De programmabegroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027 vast te stellen;
2. In te stemmen met het investeringsschema 2024-2027 en de hierin opgenomen kredieten voor 2024 beschikbaar te stellen;
3. In te stemmen met de onttrekking van €80.000 uit de reserve toerisme voor de jaren 2024 t/m 2027 t.b.v. de uitvoering van het nieuwe beleidskader recreatie en toerisme.
4. In te stemmen met de onttrekking van €24.424 uit de reserve accommodatiebeleid t.b.v. de verlenging pilot buitenbaden.
5. In te stemmen met de onttrekking van €2.153.644 uit de reserve afdekking tekorten.

4. Financiën

In de onderstaande tabel staat een samenvatting van het financieel beeld op hoofdlijnen.

	2024	2025	2026	2027
Saldo primaire begroting 2024-2027	2.195.198	2.113.510	-498.605	-911.179
Begrotingswijzigingen 2023	-214.747	-519.153	266.064	-1.088.598
Mutaties kadernota 2024	-2.191.691	-2.486.917	-2.583.718	-2.708.414
Halfjaarrapportage 2023 (incl. effect meicirculaire 2023)	-1.182.705	-1.116.431	-1.192.965	-1.312.788
Begrotingssaldo na meerjarige effecten halfjaarrapportage 2023, kadernota 2024 en begrotingswijziging	-1.393.945	-2.008.991	-4.009.224	-6.020.979
Kostenontwikkeling bestuurszaken	13.000	-7.500	-7.500	-7.500
Kostenontwikkeling personele organisatie	-402.399	-190.312	-297.395	-300.922
Kostenontwikkeling sociaal domein	-1.925.469	-701.518	-117.829	-514.390
Kostenontwikkeling ruimtelijke en economische antwikkeling	-340.720	-201.737	-59.277	-21.933
Kostenontwikkeling Dienstverlening	-22.000	-5.000	9.000	66.000
Kostenontwikkeling onderhaud en vastgoed	-284.800	-270.944	-272.944	-274.944
Effect Meicirculaire 2023; verschil met kadernota 2024	380.203	423.452	-84.239	886.096
Effect sluiten afval	132.552	140.910	145.538	155.805
Effect sluiten riolering	280.036	296.079	290.634	278.245
Begrotingssaldo 2024-2027	-3.563.542	-2.525.561	-4.403.236	-5.754.522
Ombuigmaatregelen tbv sluitend krijgen van begroting	1.305.474	882.349	840.357	1.003.164
Begrotingssaldo 2024-2027 exclusief reserve mutaties	-2.258.068	-1.643.212	-3.562.879	-4.751.358
Mutaties reserves	2.258.068	80.000	80.000	80.000
Begrotingssaldo 2024-2027	-	-1.563.212	-3.482.879	-4.671.358

De reserve afdekken tekorten bedraagt 4,35 miljoen euro. Op basis van de halfjaarrapportage 2023 verwachten we dat dit jaar een onttrekking van € 750.000 nodig is. Om de begroting 2024 sluitend te krijgen is een onttrekking nodig van circa 2,15 miljoen euro. Daarmee resteert er naar verwachting nog 1,45 miljoen euro in deze reserve.

5. Communicatie

We informeren onze inwoners met een speciale begrotingskrant. Daarin staan een samenvatting van de begroting, de eerste reactie van de raadsfracties en een reactie van het college op de inbreng van de raadsfracties. Deze krant wordt huis aan huis verspreid in de week van de begrotingsbehandeling. Daarnaast nodigen we de Limburger uit voor een gesprek met de wethouders. De begroting wordt na collegebehandeling gepubliceerd op onze internetpagina. Bij de uitvoering van de vastgestelde begroting willen we, waar mogelijk, actief samen werken met onze inwoners, ondernemers en verenigingen.

6. Planning en uitvoering

We hebben met de gemeenteraad procesafspraken gemaakt over de begrotingbehandeling. Deze afspraken zijn als bijlage 4 bij dit voorstel gevoegd.
We starten met een begrotingsavond voor commissie- en raadsleden op 5 oktober 2023. Tijdens deze avond bespreken we de begroting in een open gesprek tussen commissie- en raadsleden, portefeuillehouders en ambtenaren.

7. Privacy

Er worden met dit voorstel geen persoonsgegevens verwerkt.

8. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

Met het vaststellen van deze begroting legt de gemeenteraad de financiële en inhoudelijke kaders voor 2024 vast.

9. Bijlagen

1. Raadsbesluit programmabegroting 2024-2027
2. Programmabegroting 2024-2027
3. Procesbeschrijving behandeling programmabegroting

Sint Odiliënberg, 12 september 2023

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta